Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet,
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Biroun de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalck, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 231. Braşov, Mercurĭ, 18 (30) Octomvre 1895.

Declaraţiunea ministrului-preşedinte Sturdza.

Cea mai importantă dintre tóte scirile, ce ni-au sosit erĭ şi aḑĭ, este fără îndoélă aceea privitóre la declaraţiunea şefului noului cabinet român cu privire la cestiunea naţională.

Ministru-preşedinte D. Sturdza desfăşurând programul noului guvern, în marea întrunire liberală ce s'a ţinut alaltăerĭ în Iaşĭ, s'a pronunţat şi asupra cestiunei naţionale. Ětă, după telegrama, ce a fost transmisă dela Bucurescĭ foilor din Pesta şi Viena, cum sună întreg pasagiul din vorbirea-program a d-lui Sturdza privitor la politica esterióră a României:

Politica dinafară modernă a României — ḑise d. Sturdza — s'a născut pe câmpul de bătaiă dela Plevna şi a fost întărită prin înălţarea României la rang de regat. Cu propria ei putere şi prin propriele ei succese România şi-a eluptat independenţa şi posiţia ei respectată în concertul europén şi e consciă de rěspunderea, ce privesce chiămarea ei civilisatorică în Orient. Ea va înainta şi mai departe pe aceste căi, ce 'i le prescrie desvoltarea naţională.

In cestiunea naţională — continuă ministru-preşedinte Sturdza — atitudinea nóstră este clară şi hotărîtă. Firesce, că *trebue sě ne reţinem dela orĭ-ce înrîurire agitatorică în afacerile interne ale statelor vecine, şi cu deosebire în acele ale monarchiei austro-ungare.* Am fost acusaţĭ de irredentism anume c'am aţîţat pe connaţionalii noştri din Ungaria în contra legei şi a ordinei. O astfel de purtare noi n'am avut nicĭ-odată, noi n'am mers nicĭ-odată pe acéstă cale, ce ar trebui sě învólve în sine marĭ pericole pentru noi, décă şi faţă cu noi s'ar procede astfel. Monarchia austro-ungară este *per eminentiam* o necesitate de prima ordine atât pentru echilibrul european, cât şi pentru siguritatea regatului român; şi în punctul acesta n'a fost nicĭ-odată deosebire de vederĭ şi nicĭ nu póte fi. *Irredentismul* Românilor, décă ar esista, *ar fi absurd*, şi Românii vor sci întot-déuna sě evite în conducerea afacerilor lor lucrurile imposibile şi netrebnice. Nu esistă în România om cu minte şi cu judecată sănětósă, care sě se gândéscă la irredentism séu la daco-românism.

S'a mai susţinut, că voim sě ne *amestecăm în afacerile interne ale Ungariei. Nimic n'a stat vre-odată mai departe de intenţiunile nóstre ca acésta. Pre noi toţĭ numai acea dorinţă ne nutresce, ca conflictele şi luptele dintre Românĭ şi Maghiarĭ sě se sfîrşéscă şi în locul lor sě păşéscă frăţésca înţelegere,* pentru-că interesele ambelor părţĭ pretind, ca Românii şi Maghiarii sě trăiască în raporturĭ amicabile.

Tocmai acum stăm faţă c'un act spontan şi ponderos al Impěratului şi regelui Francisc Iosif, care şi pentru noi aicĭ în România este un bun presemn al viitorului. Ne bucurăm de actul acesta de graţiă, ca de orĭ şi ce, ce pune raporturile nóstre cu Austro-Ungaria pe base solide şi ce le întăresce, întru cât de-o parte *liniştesce spiritele,* de altă parte *consolidéză armonia,* pentru-că stăruinţele nóstre trebue sě ţintéscă la susţinerea bunelor raporturĭ dintre aceste două state.

Acest mers de idei indică cărarea, pe care vom merge noi.

*

Ḑiarele din Pesta şi Viena publică tot-odată un comunicat din Bucurescĭ, în care se ḑice, că ministru-preşedinte *D. Sturdza* în calitatea sa de şef al oficiului de esterne a adresat către toţĭ representanţii României în străinătate o circulară, în care aceştia sunt încunosciinţaţĭ, că noul guvern nu intenţionéză a face *nicĭ o schimbare pe terenul politicei esterióre a României.*

*

Pentru astăḑĭ ne mărginim a reproduce aicĭ în estras părerile câtor-va foi ungurescĭ asupra declaraţiunei de mai sus.

„*Pester Lloyd*" de erĭ ḑice:

In discursul-program, ce l'a ţinut la Iaşĭ, noul ministru-preşedinte român d-l Sturdza a desavuat aşa de clar şi hotărît, cum numai am putut dori, tot ce s'ar fi putut tălmăci din trecutul sěu ca o duşmăniă în contra Austro-Ungariei, ca un amesteo în afacerile interióre ale ţěrii nóstre, ca sprijinire directă orĭ indirectă a irridentei române. Nicĭ-odată un bărbat de stat n'a tras o liniă despărţitóre mai marcantă între atitudinea politicului neresponsabil şi între datoriile ministrului conducětor, ca d-l Sturdza în discursul sěu, şi modul cum a făcut'o, servesce spre onóre nu numai nepreocupării ci şi înţelepciunei sale.

.....Hotărîtor este, că d. Sturdza înfăţişéză compatrioţilor sěi periculele, ce le învólvă irredentismul chiar pentru România şi că privesce Austro-Ungaria ca o necesitate de primul rang pentru siguritatea României. Faţă cu acéstă aserţiune nu mai voim sě cercetăm décă a fost tocmai neapěrat de lipsă ca d. Sturdza sě aducă în discuţiă, deşi în sens favorabil, actul de graţiă sevěrşit de monarchul nostru faţă cu „martirii noştri românĭ"; am crede, că asemenĭ afacerĭ interne ale Ungariei nu impórtă de loc pe vecinii noştri românĭ. Acesta însě este un moment subordinat faţă cu declaraţiunile fórte înţelepte şi fórte mulţumitóre, ce le-a făcut d. Sturdza despre posiţia României faţă cu Austro-Ungaria.... Aicĭ aceste declaraţiunĭ vor face neîndoios pretutindenĭ cea mai bună impresiă şi vor delătura tóte temerile, ce le-a provocat în anumite cercurĭ chiămarea d-lui Sturdza în fruntea cabinetului român".

„*Budapester Tagblatt*", fóia apponyistă, ḑice:

„Pace cu Ungaria şi cu monarchia austro-ungară, împrăştiarea neînţelegerilor, acésta o proclamă programul guvernului, ce l'a desfăşurat noul ministru-preşedinte Sturdza în Iaşĭ, şi care însémnă o desavuare completă şi hotărîtă a irredeatismului, o judecare şi condamnare atât de trozvĭă a acestor nisuinţe îndreptate asupra Românilor ardelenĭ, încât acéstă manifestaţiă a ministrului-preşedinte român trebue sě fiă privită ca un eveniment tot aşa de însemnat ca şi îmbucurător."

„*Magyarország*", fóia koşutistă, ḑice între altele:

....Din programul lui Sturdza, apare ca şi când de-odată şi fără de nicĭ o cugetare s'ar fi lăpědat de principiile urmărite până acuma, ar fi luat o altă direcţiă politică şi ceea ce a profesat, desvoltarea agitaţiunilor naţionale din Ungaria, acum de-odată ar condamna-o....

Aşadér sě fiă pace şi înţelegere... acesta e programul lui Sturdza... un program pe care bucuros trebue sě-l primim aicĭ şi despre care trebue sě ḑicem, că cu asemenĭ idei România se póte guverna în adevěr în mod cinstit-...

Cestiunea este numai décă ne putem încrede în programul noului ministru-preşedinte? Promisiunile, şi ideile programului nu au fost aduse înaintea lumei numai din necesitate? Cuvintele ministrului-preşedinte sě-i fi fost şoptite numai de dorinţa ca guvernul sě fiă bine primit în afară? Orĭ sě credem, că puindu-şĭ d. Sturdza o nouă pălărie la actul solemnel al venirei sale la guvern, acuma şi capul şi modul de gândire al lui este altul?

Trecutul sěu, cariera sa de până acum, conecsiunile sale, nu ne dau garanţă, de-a lua de banĭ bunĭ cuvintele lui. Dér aşteptăm evenimentele şi faptele. Déca programul se va adeveri vom accepta, că Sturdza a păşit pe-o bună cale şi vom felicita acest cabinet. Deca nu: atuncĭ fiă din nou crisă ministerială...

In acelaşĭ sens şi cu aceeaşĭ îngâmfare nesuferită scrie şi organul lui Iul. Horvath „Magyar Hirlap".

Intêmplările din Agram şi Maghiarii.

Demonstraţiile antimaghiare şi mai ales arderea stindardului unguresc din partea tinerilor universitarĭ croaţĭ din Agram formézâ încă şi aḑĭ viu obiect de discuţiune în cercurile ungurescĭ.

In şedinţa de Vinerĭ a dietei ministrul-preşedinte Banffy a dat rěspuns la interpelaţia, ce i-s'a adresat în cestiunea acésta. Oposiţia se presentă din acest incident in numěr aprópe complet la şedinţă, dér nicĭ cei din partida guvernamentală

FOILETONUL „GAZ TRANS."

Cerşitorul.

De Marcel *Prévost*.

Arşiţa lunei lui Iulie înăbuşa aerul din jurul micului şi tăcutului sătuleţ, ce zăcea la umbra unor plopĭ deşĭ, ca un factor postal, care ţine o grabnică siestă. Un sat sěrman în Berri, mărginit cu şesurile din Auvor, câmpiile de calcit, carĭ la lumina abundantă a sórelui păreau ca nisce osěminte de morţĭ.

Din vêrful turnuluí rěsunau douěspre-ḑece loviturĭ. Uşa scólei, aprópe de biserică, se deschise; un roiŭ de copii şi de copile se revărsă pe stradă, făcêndu-o pentru câte-va momente plină de sgomot şi neliniştită, se împrăştiă apoi în case, unul câte unul, ca şi nisce porumbei, ce se întorc acasă. Şi strada deveni érăşĭ pustiă, întunecată de un nor de praf, care pe încetul se rărea.

Acum apărù învěţătorul, un bărbat înalt, tînĕr şi cu perul blond: încuià uşa, puse cheia în busunar şi cu paşĭ repeḑĭ trecù peste stradă spre apropiatul birt. Se putea cunósce după ramura de smochin, ce servea ca semn. La intrare, te aflai într'o sală mare de mâncare, o cameră simplă cu două paturĭ cu perdele roşii, scaune de paie şi câte-va mese.

Când intrà învěţătorul, masa, la care de obiceiu mânca el, era deja întinsă: marea şi alba servietă, cele trei farfurii grele una peste alta, tacâmul de cositor, litra de vin roşu, o bucată mare de pâne.

Iustin Pauly se aşeḑà, desfăşurà servieta sě-şĭ taie o făliă de pâne. Abia acum observà el, că nu e numai singur în odaiă. La o masă în fund, retras lângă colţul unui pat, şedea un bărbat, cu faţa acoperită de amêndouě mânile, cu cotele pe masă şi cu un pahar mare de bere înaintea sa.

Era un cerşitor ciudat, slab, mai sdrenţuros de cum sunt de regulă cerşitorii la ţéră, carĭ aicĭ îşĭ află mai uşor, ca în oraş, adăpost şi hrana vieţii. Vêrsta sa nu se putea sci, atât de pîrlită era colórea feţii sale şi a pěrului. Trăsăturile feţii erau dispărute, desfigurate de o rană largă, care astupa ochii, nările, deschiḑětura buzelor. Invěţătorul Pauly îşĭ aducea aminte, că a věḑut într'un museu anatomic masce de céră, carĭ representau nisce lucrătorĭ de mine, morţĭ prin gasurile din mine.

— „De sigur vre-un lucrător din Vierzon, căruia 'i-s'a întêmplat vre-o nenorocire", îşĭ gândea el. — „Bietul om!"...

El se gândì un moment, apoi gândurile 'i-se abătură în altă parte. Domnişóra Henrieta, fiica cârciumarului, intrà înlăîntru cu supa. Ei îşĭ zimbiră unul altuia. Pauly îndată la sosirea sa se simţì atras către ea. Ea 'i-se părù lui mai fină, decât celelalte fete din-prejur; ea nu avea vorba lor ordinară, deóre-ce până la mórtea mamei sale Lucotte învěţase la călugăriţe şi fù întrebuinţată ca învěţătóre. Era o fată drăgălaşă, frumósă pentru acest ţinut al celor urîte, cu ochĭ blânḑĭ şi cenuşii, cu o frunte boltită şi lucitóre, nisce obrazĭ de colórea aluatului, cu pěrul gălbui şi peptenat în două părţĭ.

Ea puse castronul cu supă pe masă şi se sprijinì cu amêndouě mânile pe masă. Pauly întrebà, pe când îşĭ punea servieta:

— „Aşa-déră astăḑĭ merge bine?"

— „Da, d-le Iustin. Şi D-tale?"

— „Tot asemenea".

Ei se privirà în ochĭ: privirile lor jucau jocul intim a două fiinţe, carĭ se iubesc, şi carĭ nu pot rosti acésta prin vorbe.

Cerşitorul din colţul sěu se mişcà, scuipà pe podinĭ şi sterse cu piciorul scuipatul. Pauly se uità la dênsul.

Henrieta, răḑimată încă pe mână, se aplecà şi ḑise încet:

— „Nu sciu... Stă de o óră înaintea paharului de bere, fără sě bea. Când intrà, mě privì cu o căutătură aşa de ciudată, încât mě cuprinse frica. Imĭ pare bine, că eştĭ D-ta aicĭ. Tata e afară. Caterina şi eu eram neliniştite. Dér acésta nu e nicĭ o causă, ca sě nu mânâncĭ supa!"

Ea se ridicà, aruncând o privire asupra streinului.

— „Dór nu mě vei lăsa singur din causa fricei de acest strein?" întrebà învěţătorul

— „Nu... Ětă mě pun lângă D-ta."

Ei începură sě povestéscă, ca în fiăcare ḑi, el sorbindu-şĭ supa, ea lângă dênsul. Micile evenimente din împrejurime treceau rênd pe rênd în povestirile lor. Henrieta se interesa de scolarii lui Pauly,

n'au rĕmas îndĕrĕt, presentându-se şi ei în numĕr complet.

Când Banffy se ridică sĕ vorbéscă, oposiţia îl întêmpină cu strigărĭ de „Zivio!“ „S'audim pe cetăţénul de onóre!“. Banffy începù apoi sĕ spună, că în Agram s'a intenţionat de-a se lua jos stégurile unguresci, însĕ numai în contra a două dintre ele s'a comis fapt punibil. Stindardul ars *nici n'a fost stindard, ci numai trei colorĭ cusute laolaltă.* Cine ar puté presupune, că acestea au representat colórea naţională în sens istoric? — dise Banffy.

La audul acestora isbucnì din partea oposiţiei un sgomot mare. S'audiau strigăte la adresa lui Banffy: „E mai rĕu, decât copii lui Frank!“ „Copiĭ lui Frank au mai multă minte ca el!“ [Frank este deputatul croat, ai cărui fii au stat în fruntea demonstraţiunei].

De aicĭ înainte aprópe fiă-care proposiţiă rostită de Banffy a fost întêmpinată din partea oposiţiei cu esclamărĭ batjocoritóre şi sgomote marĭ.

Când Banffy dise: „*Şi armata comună condamnă demonstraţiunea din Agram*“, se audiră strigăte: „Cum cutezĭ sĕ vorbescĭ astfel?“ „Armata nu póte face politică!“ „Provocaţĭ la ordine pe ministrul-preşedinte“ „Dă-ţĭ dimisia!“ „Dă-ţĭ dimisia!“

Intre astfel de strigărĭ şi întreruperĭ sgomotóse şi îndelungate, Banffy abia putù sĕ-şĭ dea rĕspunsul. In esenţă, cuprinsul rĕspunsului sĕu este, că arborarea stégului cu pompă şi paradă la locul, unde a fost ars, precum pretinde oposiţia, *nu se póte*; ce privesce vătĕmarea stégului, ajunge satisfacţia, ce o dă codul penal şi care se va aplica cu deplină rigóre.

După Banffy a vorbit ministrul croat *Josipovich*, care declară, că cunósce numai nobilime maghiară şi cetăţeniă maghiară, ér despre o nobilime croată şi cetăţeniă croată nu scie! — *Apponyi* dise, că cu ocasiunea mergerei monarchului la Agram, pe castelul archiducelui era arborat numai stégul croat, negru-galbenul şi roşu-albul, ér stindard unguresc ca'n palmă. Dice că guvernul n'a sărit sĕ apere coróna „naţiunei“ şi n'a dobêndit satisfacţiunea cuvenită pentru vătĕmarea stégului unguresc; pentru desvoltarea sentimentului naţional nu face nicĭ un pas, ba încă îl suprimă. A mai vorbit Kossuth şi Pázmandy, refusând cu toţii de-a lua la cunoscinţă rĕspunsul ministrului-preşedinte.

Banffy, replicând lui Apponyi, dise, că satisfacţiunea nu stă numai în aceea, că studenţii au fost şi vor fi pedepsiţĭ, dér reuniunea li-s'a desfiinţat, stégul universitar li-s'a confiscat. In alte ţĕrĭ astfel de cestiunĭ nu se suleváză în parlament, căcĭ nimenea nu se îndoesce în vindicta legală, aicĭ însĕ cestiunea se folosesce pentru scopurĭ politice de partidă. La asta rĕspunse Apponyi între continue aprobărĭ ale stângei şi întreruperĭ ale dreptei, că décă ministrul-preşedinte se ţine în drept a acusa oposiţia cu scopurĭ politice de partid, fiind-că cere satisfacţiă pentru vătĕmarea stégului unguresc, atuncĭ cu acelaşĭ drept acusă el pe Banffy, că de dragul de a-se ţiné la putere nu câştigă satisfacţiune „naţiunei“ ofensate.

Şedinţa în total a fost cât se póte de agitată. Rĕspunsul lui Banffy a fost luat în fine la cunoscinţă cu o majoritate de 64 voturĭ.

*

Tinerii maghiarĭ dela universitatea din Cluşiu încă au ţinut Sâmbăta trecută o adunare de protestare contra vătĕmărei stégului unguresc. După adunare au înscenat şi o demonstraţiă pentru Ugron Gabor, pe care l'au salutat printr'o vorbire fórte vehementă în contra guvernului.

*

„*Agramer Tagblatt*“ vorbind despre întêmplările din Agram, scrie: „Unde a rĕmas satisfacţiunea, când tricolorile nóstre au fost călcate în picióre la Fiume? Unde rĕmâne satisfacţiunea, décă încă şi astădĭ pe acest teritor, care după legile esistente este tot aşa croat, ca şi ungar, arborarea stégului nostru se împiedecă cu cel mai brutal terorism al poporaţiunei maghiarone de-acolo? Óre cred ei, că Croaţii au în vine lapte în loc de sânge, şi că nu sunt aşa de simţitorĭ pentru ofensa emblemei lor, ca orĭ-care altă naţiune? Şi în faptă cine are astădĭ puterea în Fiume: noi séu Maghiarii? Şi cine e, care lasă acolo cu cel mai mare indiferentism sĕ se insulte an de an stégul croat, şi mai ales arborat pe case private?

Din camera austriacă.

Şedinţa dela 25 Oct.

Tot în şedinţa dela 25 c. mai vorbiră în cestiunea programului noului guvern austriac, afară de cei amintiţĭ ierĭ, şi următorii] deputaţĭ:

Dr. **Rusz** (stânga germană unită) dice, că tóte basele vieţei de stat moderne sunt opera partidului liberal. Stânga unită va păzi fórte strict, ca sĕ fiă corect observată *egala îndreptăţire a tuturor cetăţenilor.* De altă parte *momentele religióse*, amintite de ministrul-preşedinte, aparţin unei ere de mult trecute. Trebue promovate cu tótă energia *interescle poporului german.* Ce se ţine de *conducerea* amintită de Badeni, guvernul are sĕ represinte *drepturile poporului*, prin urmare pretinsa lui conducere capătă un caracter fórte relativ. Vorbind apoi despre *gravaminele naţionale*, amintite de deputatul Herold, declară în numele poporului german, că trebue aflată calea unei mulţămirĭ naţionale a poporului boem, cum s'a făcut la 1890, însĕ fără succes. *In aspiraţiunile de drept public însĕ nu esistă pact*, şi de aceea orĭ cât şi-ar esprima aspiraţiunile lor cele 5.400.000 de Cehĭ din Boemia, Moravia şi Silesia, cei 3.100.000 Germanĭ din respectivele ţĕrĭ vor sci sĕ zădărnicéscă împlinirea aspiraţiunilor.

Dr. **Stránsky** (Ceh tinĕr) dă espresiune desamăgirei sale în urma vorbirei ministrului-preşedinte. In locul unui program clar, s'a desvĕlit o icónă confusă, din care nu apare alta, decât *vênătoria după partide.* (Aprobărĭ la Cehii tinerĭ). In întregul stat s'a lăţit idea de-a *democratisa statul şi societatea* (Vii aprobărĭ şi aplause la Cehii tinerĭ). Badeni vré sĕ scie apĕrată libertatea constituţională, nóuĕ însĕ ne trebue *adevĕrată libertate.* (Aprobărĭ). Ce privesce *cestiunea boemă*, ministrul-preşedinte voiesce sĕ păşéscă în urmele contelui *Taaffe*, uită însĕ, că Taaffe a avut de lucru cu Cehĭ bĕtrânĭ, carĭ tóte lucrurile le-au luat mai uşor, şi i-au prestat aceluia servicii îndelungate. Decĭ atitudinea nóstră va fi *hotărît oposiţională.* Escelenţa Sa ar fi trebuit sĕ se ocupe mai mult cu cestiunea boemă. Terminul de „*cultură germană*“ a eşit din capul ministrului de culte, care odinióră lovise în şcólele medii boeme din Boemia şi Moravia. Germanii din Moravia nu cunosc pe *Göthe, Schiller, Lessing şi Wagner.* Din contră însĕ Boemii dau dovedĭ de marĭ progrese culturale. *Austria séu va fi guvernată aşa, ca tóte naţiunile sĕ se bucure de progres, libertate şi dreptate, séu se va ruina cu totul!* (Vii aprobărĭ la Cehii tinerĭ).

Dr. **Marchet** (stânga germană unită) dice, că poporaţiunea e sătulă de certe politice şi naţionale, şi că cere dela parlament o lucrare în direcţiă economică. (Aprobărĭ. Vorbitorul e felicitat de ministrul de agricultură).

Janda (Ceh tinĕr) vorbind despre *pactul cu Ungaria*, accentuéză, că convenţiunile esistente trebuesc desfăcute, căcĭ altmintrelea se nimicesc clasele economice şi producĕtóre ale Austriei.

Tausche (stânga germană unită) vorbesce despre *miseriile economice*, şi mai ales de devastările produse prin minele de cărbunĭ. Sĕ-şĭ aducă aminte toţĭ de dicerea „*Serman ţeran, sĕrmană ţĕră, serman domnitor!*“ (Aprobărĭ în stânga).

Dr. **Funke** (stânga germană unită) dice, că Cehii tinerĭ mai puţin ar avé sĕ se iriteze, când se vorbesce de cultură germană, de-órece toţĭ membrii partidului Cehilor tinerĭ, câţĭ sunt în parlament, au devenit numai prin cultură germană aceea ce sunt. (Aprobărĭ în stânga şi pe galerii. Reprobărĭ la Cehii tinerĭ). Partidul vorbitorului va observa tot-déuna punctul de vedere al germanismului şi al libertăţii.

Şedinţa proximă Lunĭ, când probabil se vor ţine discuţiunile asupra programului.

România agricolă.

V. Proprietarii.

(Urmare).

Vom trece în Buzĕu, la Cazotta lângă Mizil, ca sĕ vedĭ o moşiă cu un palat modern, a unui mecenate modern, cu un administrator cu studii de specialitate în frunte, a cărei înzestrare şi conducere corĕspunde pe deplin esiginţelor culturei şi timpului modern. Ea'ţĭ arată cum ar fi trebuit sĕ fiă tóte moşiile marĭ şi starea de agricultură a ţĕriĭ. Proprietarul are însĕ o slăbiciune — de-a nu suferi rapiţa pe moşia sa, şi bine face; în schimb iubesce vitele, are frumósa cirédă de vacĭ, cu lăptărie, şi a stăruit mult sub guvernul Brătianu pentru vêndarea de pămênt la ţĕranĭ şi formarea de sate nouĕ. — Onóre lui şi ca cultivator şi ca bărbat de stat.

Nu este vina mea, décă d'aci trebue sĕ te conduc tocmai pe malul Dunărei la Petroşanĭ în Vlaşca, pe moşia prinţului Dimitrie Ştirbei, ca sĕ poţĭ vedé ceva nou, modern şi frumos, şi unde vei găsi un palat frumos pentru proprietar, dér şi o casă mare cu un etagiu şi grădină de pometurĭ şi legume, pentru administrator, care voesce sĕ fiă şi el trecut în rêndul ómenilor civilisaţĭ, nu numai patronul sĕu. Acolo vei găsi, nu numai grajdurĭ solide, pentru tot felul de vite domestice, ci şi un menagiu, scólă de călărie şi un numĕr de peste 30 mânzĭ de rassă. Ba administratorul s'a avêntat până în a face plantaţiunĭ de arborĭ şi pomĭ roditorĭ pe şosele şi drumurĭ. Onóre lui, că n'a voit sĕ trăiască în miseriă şi bordee, şi a silit pe proprietar, sĕ aducă sacrificiu pentru îndestrarea şi dotarea moşiei. Décă ar afla mulţĭ imitatorĭ!!...

Décă nu eştĭ obosit, mai putem da, iubite cetitor, o ţârcólă pe la Movila Banului, în Buzĕu, pe la cei carĭ au cumpărat moşii marĭ dela stat, ca sĕ le plătéscă în rate în 20 de anĭ — pentru întărirea némului şi a burghezimei române cu avere, — ca sĕ vedĭ ce au făcut şi ei şi cum le cultivă, şi vei găsi, că ei plătesc pentru ele câte 20—30 mii lei anual, şi iau arêndă de câte 30—40—50 mii de lei, séu în loc de a le îndestra şi cultiva în mod raţional, iau câte 3—4—5 alte moşii în arendă şi le jupóie pe tóte.

Acum vei fi obosit, ca şi mine, de atâta drum; suntem veselĭ, că am ajuns iarăşĭ în mult doritul tren şi la linia ferată. Decĭ ne putem recrea. Insĕ aci este vagonul plin de agricultorĭ-cultivatorĭ modernĭ, şi este bine sĕ ascultăm puţin la discuţiunile lor. Din ele afli îndată, că cutare are 5, cutare 6, celalalt 3 moşii în arendă, că altul a sosit erĭ dela o moşie, a visitat astădĭ una, şi pentru mâne trebue sĕ trécă în celalt judeţ, la altă moşie. Vorbesc de numĕrul moşiilor, ca alţĭ muritorĭ de francĭ, şi de numĕrul pogónelor, pare că ar fi gologanĭ. Decĭ va fi bine sĕ ni-i ochim şi pe aceştia mai de aprópe în gospodăriile lor.

SCIRILE DILEI.

17 (29) Octomvre.

In cestiunea căii ferate Avrig-Făgăraş adresase deputatul *Şerban* o interpelare, la care ministrul de comerciu Daniel rĕspunse în şedinţa dela 26 Oct. a dietei, dicênd, că el n'are cunoscinţă sĕ se fi vătĕmat legea esproprietării din partea întreprindĕtorilor acelei căi, şi că atât mai vîrtos nu scie sĕ se fi comis abusurĭ. Teritoriile luate pentru construirea liniei s'au despăgubit, în mare parte s'au şi plătit preţurile, ér altele sunt depuse la judecătorii. Intrevenirea gendarmeriei o scusă ministrul cu aceea, că între proprietarii, carĭ n'au primit preţurile pentru despăgubire, s'ar fi ivit turburărĭ, carĭ ar fi reclamat intervenirea gendarmeriei.

—o—

Disolvarea partidului lui Szapary. Diarul „*Pest. Ll.*“ anunţă, că partidul contelui Szapary va ţiné dilele acestea a conferinţă, în care se va desbate asupra disolvărei partidului. Causa disolvărei este împrejurarea, că proiectele de lege, pentru combaterea cărora se constituise partidul, deja au devenit legĭ. Numitul diar afirmă, că o parte a partidului Szapary se va alătura la partidul lui Apponyi, ér alta se va reîntórce la partidul liberal.

—o—

Disolvarea consiliilor comunale în România. D. Nicolae Fleva, ministru român de interne, a cerut, şi M. S. Regele a aprobat, disolvarea Consiliului comunal al oraşului Bucurescĭ, şi numirea unei comisiunĭ interimare compusă din D-nii P. S. Aurelian preşedinte, Dimitrie Giani, vice-preşedinte, ér membrii D-nii Petre Grădişteanu, C. F. Robescu, Ion Bibicescu, Anton Vanic şi C. I. Bolintineanu. Tóte consiliile comunale din ţară vor fi disolvate imediat după alegerile generale. Motivul care a silit pe guvern sĕ nu facă aceste disolvărĭ îndată ce a ajuns la putere, este, cum dice „Timpul“,

---

care istorisia cu seriositate despre pedepsele, temele şi năsdrăvăniile elevilor sĕi.

— „Rousseau (Jean) e în adevĕr talentat Mĭ-a făcut un dictat fără greşélă; şi sĕ mĕ credĭ, d-şóră Henrieta, adĭ diminéţă a venit la mine şi m'a rugat, sĕ-l învĕţ interpuncţiunea! Pĕcat, că e aşa de zăpăcit“.

— „Şi Mathieu?“ întrebà Henrieta, care îi cunoscea pe toţĭ.

— „Oh, Mathieu (Antoine) e un prost şi jumĕtate. Acesta şi când va fi de treidecĭ de anĭ va păzi gâscele.“

După aceea vorbiră despre „Journal de l'Indre“, pe care învĕţătorul îl avea abonat şi îl împrumuta Henrietei, din causa romanului. Era un roman de Jules Mary. Pauly afla, că e bine scris, dér stilul e cam umflat. Henrieta declară simplù, că e „frumos.“

Când învĕţătorul îşĭ terminase supa, ea îi luà farfuria şi, deşi el se opunea şi din galanteriă voia sĕ se servéscă singur, ea îi aduse o friptură de viţĕl cu cartofi.

Ea se aşedă érăşĭ lângă dênsul. Ei uitaseră cu totul pe cerşitor, care nu făcea nicĭ un sgomot în colţul sĕu, stând dinaintea paharului cu bere.

După o pausă, în care fără îndoélă gândurile lor se îndreptau asupra aceluiaşĭ obiect, întrebà Pauly şovăind:

— „Şi de acolo?... Incă nicĭ o veste?“

Henrieta se înroşi, devenì gânditóre.

— „Nu. „Nicĭ o veste!“ repeţi ea.

— „Colonelul n'a rĕspuns nimic?“

— „Incă nu“.

Invĕţătorul clătinà din cap.

— „Cred, că s'a isprăvit. Numai trebue sĕ ne îndoim“.

— „Sermanul Desiré!“ suspinà Henrieta.

Acoperindu-şĭ ochii cu şurţul, începù sĕ plângă... Invĕţătorul se ridică şi se rădimă de spatele sĕrmanului. El se încerca sĕ o mângăie prin cuvinte blânde şi prin gesturĭ sfiiciόse.

— „Ascultă, domnişóră Henrieta, nu trebue sĕ te superĭ aşa... Acum e un an de când te îndoescĭ de acésta; nu este aşa?... Cei doi camaradĭ ai sĕi, carĭ au sosit cu compania, ţi-au spus, că a dispărut două lunĭ de dile din Liang-Fu, a dispărut ca desertor! El va fi fost prins de piraţĭ, carĭ fac colonia nesigură“.

(Va urma.)

că nu voia, ca alegerile comunale să aibă loc imediat după alegerile Corpurilor legiuitóre.

—o—

Patria suferinţelor naţionale. Sub acest titlu cetim în „Gaz. Buc." următórea scire: „Ungaria prepară cu mare tămbălău serbarea mileniului descălicărei funeste a Maghiarilor în Europa. Aceştĭ stăpânitorĭ ai popórelor nemaghiare, carĭ au trîmbiţat în larga lume góla frasă a iubirei şi entusiasmului lor pentru libertate, sunt adĭ discreditaţĭ înaintea forului european şi, spre a redobândi simpatiile perdute, întrebuinţéză cu o fină ipocrisie tóte mijlócele posibile. Aşa s'a stabilit la Budapesta o societate de presă, care a edat o carte intitulată: „Ungarn zur Zeit des Milleniums." Acésta conţine date de orientare şi are scopul de a nasce interesul publicului strein pentru mileniu. Ómenii de „specialitate" carĭ au compus opul acesta, ne asigură, că datele, ce le publică în cartea acésta, sunt luate din ediţiunile oficiale şi nu-s de loc tendenţióse. Cunóscem noi ómenii de „specialitate" ai Ungariei şi scim, că „specialitatea lor" e falsificarea adevĕrului. Scim mai departe, cum se face statistică în prea fericitul regat al lui Stefan cel sfânt. Zadarnică e decĭ asigurarea domnilor din Budapesta, că cartea n'ar fi tendenţiósă."

—o—

Nou medic român. Ni-se scrie: D-l *Atanasiu Brădean* din Lipova, ascultător al facultăţii de medicină din Budapesta, trecênd cu succes tóte rigurósele, Sâmbătă în 2 Noemvre n. se va promova de doctor în sciinţele medicale universale. — Felicităm din inimă pe tinĕrul doctor.

—o—

Reuniunea femeilor române din Deva, după cum ni-se scrie, îşĭ va ţiné adunarea generală în 10 Noemvre n. c.

—o—

Musicĭ pentru honvedĭ. Ministrul de honvedĭ, baronul Geza Fejervary, a aşternut camerei proectul sĕu pentru înfiinţarea de musicĭ pentru honvedime. Conform proiectului, de-ocamdată se vor crea musicĭ în a. 1896 în cele 7 reşedinţe ale comandelor districtuale de honvedĭ, şi adecă în Budapesta, Seghedin, Caşovia, Pojun, Alba-regală, Cluş şi Agram. Fie-care orchestră va consta din un maestru şi 43 musicanţĭ, şi va costa la an cu totul 11.000 fl. Afară de acestea se vor prelimina 3600 fl. pentru onorare estraordinare şi pentru ţinerea în bună ordine a instrumentelor. Maestri vor fi acuiraţĭ séu dintre acei diriginţĭ, carĭ deja au funcţionat ca atarĭ la musicele armatei comune, séu se vor angagia musicanţĭ civilĭ cu cunoscinţe musicale corespundĕtóre.

—o—

Nou şef de gară. In locul d-lui *Dankmaringer*, vechiul şef al gării Braşov, care a fost strămutat la Cluşiu, a fost numit şef de gară în Braşov d. controlor de căi ferate reg. ung. *Albert Ferenczy*, în timpul din urmă şef de gară la Teiuşiu.

—o—

„Kulturegylet"ul din Ardél a trimis romancierului maghiar Jokai o adresă, în care îşĭ esprimă mulţămita şi recunoscinţa, că cu ocasiunea congresului interparlamentar din ăst an, ţinut la Bruxela, numitul romancier şi deputat maghiar a sciut sĕ apere (!!) atât de bine interesele naţiunei maghiare şi a sciut sĕ lămuréscă (??) strĕinătatea sedusă.

—o—

Pentru comercianţĭ. In biuroul camerei comerciale din Braşov se află escrierea de oferte a comandei arsenalului ces. reg. din Pola pentru liferare de lemne, sĕu, săpun, luminĭ, măturĭ, perii, cărbunĭ, obiecte de metal şi aramă, funii, ţóle şi alţĭ articolĭ. Terminul înaintărei ofertelor până la 4 Noembre n. Tot în acelaş birou se află escrierile de oferte ale direcţiunei atelierului căilor ferate ung. şi ale fabricei de fierărie din Diosgyór pentru liferare de oleu, sĕu şi cărbunĭ, terminul de liferare 20, respective 21 Noemvre n.

—o—

O nóuă jertfă a Monte-Carlului. In Monte Carlo, renumitul cuib de jocurĭ hazarde, s'a otrăvit dilele trecute contesa belgiană Jomdes, împreună cu fiica ei de 16 anĭ. Numita contesă petrecuse numai o singură sĕptĕmână în Monte Carlo şi deja pierduse în joc în timp atât de scurt suma enormă de 300.000 francĭ.

—o—

Intrunire colegială. Suntem rugaţĭ a publica următórea convocare: Pe toţĭ colegii, carĭ au absolvat teologia acum sunt 10 anĭ (1885), în institutul teol. gr. or. rom. din Arad, şi au subscris „obligământul moral", îi convoc la întrunire colegială, la Arad, în seminariul diecesan, pe 2/14 Noemvre a. c. 10 óre înainte de amédĭ. — Dr. *Dimitrie Barbu*, paroch ort. or. rom. în Peşca rom.

—o—

Logodne. D-l *Ioan Vassiu* din Petroşanĭ s'a logodit cu d-ra *Roma Lucaciu*. — D-l *Ioan Paven* şi d-ra *Maria Bidu* se vor logodi Sâmbăta viitóre, 21 Oct. v. în Sinaia.— Dorim fericire tinerelor părechĭ.

La turburările din Turcia.

In imperiul otoman devin stările din di în di tot mai complicate. Turcii omóră Armenĭ, Armenii omóră Turcĭ; Macedonia fierbe; ambasadorii strĕinĭ se vĕd adese siliţĭ a-se amesteca în cestiunĭ interne ale Turciei. Şi aşa fiă-care di aduce tot nóuĕ incidente neliniştitóre, carĭ confirmă faptul, că domnia Turcilor a ajuns la apunere, de-óre ce ei nu mai sunt în stare de-a susţiné ordine în imperiul lor.

„Berliner Tagblatt" anunţase mai dilele trecute, că în corpul diplomatic din Constantinopole domnesce mare îngrijire. Se vorbia, că s'ar fi descoperit o *conspiraţiă*, prin care sĕ fi fost compromitate persóne din imediata împrejurime a Sultanului, şi care conspiraţiă ar fi fost îndreptată direct contra vieţii Padişahului. E adevĕrat, că de atuncĭ Sultanul e fórte retras, şi nu permite nimenuia întrarea la sine. Tot numitul diar afirmă, că aci ar fi vorba de detronarea actualului Sultan şi ridicarea pe tron a prinţului *Mohamed Reschad*, fratele Sultanului.

Ce se ţine apoi de turburările Armenilor, se anunţă stărĭ îngrijitóre din provinciile *Aleppo şi Adana*, unde poporaţiunea creştină plănuesce revoluţiă. Asemenea plănuesc resculare şi locuitorii armenĭ din districtul *Zeitun*, unde se dice, că Armenii deja au atacat patru sate turcescĭ. De altă parte cu ocasiunea turburărilor din *Erzhinghan*, se dice, că au fost *omorîţĭ 60 Armenĭ.*

Despre cele întêmplate în *Trapezunt*, despre carĭ amintisem şi noi, un martor ocular trimise dilele trecute de pe corabia „Venus" diarului *„Kölnische Zeitung"* scirĭ amenunţite, carĭ atestă, că în Trapezunt s'a întêmplat o *măcelărire îngrozitóre*, cu mult mai grozavă, decât cum se anunţase la început. Astfel e constatat, că au fost *omorîţĭ 600 Armenĭ.* Din contră dintre Turcĭ cădură morţĭ numai 5, de-óre ce atacul acestora s'a îndeplinit pe nesciute şi Armenii nu erau armaţĭ. 2000 de femei şi copii se refugiară în spitalul Iesuiţilor şi la consulatul austriac. Mai multe colonii armenescĭ au fost aprinse şi locuitorii au fost *arşĭ orĭ împuşcaţĭ.*

Lui *„Standard"* i-se anunţă din Constantinopole, că un sat armenesc dintre *Angora şi Ismid* a fost atacat de Musulmanĭ, şi *întréga populaţiune a fost masacrată* şi satul nimicit.

Peste tot, din cele întêmplate până acum se pare că e plănuită *o nimicire în masse a Armenilor.*

Membrii românĭ ai congregaţiunei comit. Hunedóra.

Étă lista membrilor românĭ ai congregaţiunei comitatului Hunedóra:

I. Virilişti: 1) Dr. Ioan Mihu, advocat în Orăştiă cu dare de 1449 fl. 43 cr. 2) Antoniu Murĕşianu, întreprind. în Hunedóra 734 fl. 67 cr. 3) Ioan Mihaiu, proprietar în Botiz 517 fl. 49 cr. 4) Simion Corvin, neg. în Orăştiă 388 fl. 31 cr. 5) Bucur Popoviciu, neg. în Haţeg 335 fl. 75 cr. 6) Francisc Hosszu Longin adv. în Deva 317 fl. 94 cr. 7) Ioan Boteanu, preot gr. or. în Bintinţiu 291 fl. 8) Ioan Dima, neg. în Lupenĭ 283 fl. 27 cr. 9) Nicolae Petrovicĭ, propriet. în Haţeg 281 fl. 88 cr. 10) Aron Feier, propriet. în Brad 255 fl. 17 cr. 11) Ştefan Şielariu, neguţ. în Haţeg 240 fl. 49 cr. 12) Dr. Ioan Rusu, med. cerc. în Brad 232 fl. 13) Ioan Cuteanu, propriet. în Brad 230 fl. 15 cr. 14) Ioan Şierbanu, propriet. în Deva 210 fl. 60 cr. 15) Petru Şierban, propriet. în Sântuhalma 210 fl. 60 cr. 16) George Moldovan, not. cerc. în Baiţa 199 fl. 19 cr. 17) George Bogdan, preot gr. or. în Brad 198 fl. 20 cr. 18) Alesandru Schuster, neg. în Deva 191 fl. 60 cr. 19) George Oprea, întrepr. în Merişor 185 fl. 35 cr. 20) Dr. Gavrilă Suciu, advocat în Haţeg 183 fl. 91 cr. 21) Nicodin Ardeleanu, propriet. în Deva 183 fl. 10 cr. 22) Mihaiu Rimbaşiu, sen. birtaş în Hunedóra 174 fl. 44 cr. 23) Nicolae Furdui, arendat. în Vinerea 174 fl. 41 cr. 24) Alesandru Moldovan propriet. în Deva 170 fl. 64 cr. 25) Manasie Todor, propr. în Simeria 169 fl. 75 cr. 26) Ioan Baciu, neg. în Haţeg 165 fl. 27) Alesandru Dima, birtaş în Hunedóra 153 fl. 26 cr. 28) Petru Popoviciu, preot gr. or. în Sacamoşiu 153 fl. 13 cr. 29) Avram Mihailă, preot gr. or. în Romoşel 153 fl. 8 cr. 30) Lazar Perianu, jude com. în Băiţa 152 fl. 36 cr. 31) George Nandra, jude com. în Clopotiva 151 fl. 24 cr.

II. Aleşĭ până la finea anului 1898: 1) Ştefan Radic, prot. gr. cat. în Livedenĭ. 2) Vasilie Ianza, pretor în Petroşenĭ. 3) Avram Stanca, preot. gr. or. în Petroşenĭ. 4) Zacharie Munteanu, econom în Săloşul de sus. 5) Isac Zepa notar cer., Demsuş. 6) Ioan Ianza vicar, Haţeg. 7) Alesandru Rimbaş not. cerc., Petrenĭ. 8) Marcu Pop, econ. în Haţeg. 9) Ioan Pop, prot. gr. cat. în Hunedóra. 10) Romul Anucuţiu not. cerc., Dobra. 11) George Herbay propriet., Dobra. 12) Ioan Moldovan not. cerc., Dobra. 13) Iosif Crainic propriet., Dobra. 14) Demetriu Lacatoş not. cerc., Zam. 15) Ladislau Olteanu ases. orf. în pens., Ilia mureş. 16) Sabin Piso, prot. gr. or. în Săcărâmb. 17) Basiliu Piposiu, prot. gr. or. în Hondol. 18) Procopiu Herlea, not. în Cugir. 19) Petru Beleiu funcţ. de bancă, Orăştiă. 20) Dr. Aurel Munteanu adv., Orăştiă. 21) Iosif Orbonaş pretore, Orăştiă. 22) Daniil David senator, Orăştiă. 23) Petru Rimbaşiu prof., Brad. 24) George Perianu prof., Brad. 25) Nicolae Bedea adj. not., Mihălenĭ. 26) Petru Bota not. cerc., Buceş. 27) George Impĕrat jun. scriit., Brad. 28) Constantin Costin prof., Brad. 29) Dr. Cornel Moldovan med., Băiţa. 30) Ioachim Comşia preot. gr. or., Zdrapţĭ. 31) Dr. Stefan Erdelyi med., Orăştiă. 32) Ilie Cosma preot gr. or., Crăciunescĭ. 33) Nicolae Fugata not. cer., Luncoiu. 34) Dr. Silviu Moldovanu adv., Orăştiă. 35) Ioan Simionaşiu preş. sed. orf., Deva. 36) Nicolae Păcurariu propriet., Sĕlişte. 37) Ioan Bulzanu jud. com., Vaţia. 38) Ioan Oncu jud. com., Tomescĭ. 39) Nicolae Turcu prop., Vaţia. 40) George Giurgiu jude com., Bulzescĭ. 41) Petru Gligor esecutor jud., Baia de Criş.

Pentru alţĭ 52 membri românĭ a espirat mandatul, şi decĭ au sĕ fiă aleşĭ la 5 Noemvre n. c. Numele celor aleşĭ la 5 Noemvre se vor publica la timpul sĕu.

Ast-fel în present sunt în acest comitat *31 virilişti şi 41 aleşĭ*, cu totul *72 membri românĭ*, la carĭ mai sunt a-se adăuga cei ce vor fi aleşĭ în 5 Noembvre n. c.

Viriliştĭ peste tot sunt 258 şi tot atâţia aleşĭ, adecă *cu totul 516, dintre carĭ Românĭ abia 72, respective 124.*

SCIRI ULTIME.

Bucurescĭ, 29 Octomvre *Convocarea Corpurilor legiuitóre este definitiv fixată pe diua de 1 Noemvre v., când se va ceti şi decretul de disolvare.*

Bucurescĭ, 28 Octomvre. Erĭ la órele 12 s'a sĕvêrşit *inagurarea palatului de jnstiţiă* în presenţa *M. L. a Regelui şi a Regineĭ şi Alteţelor Lor regale*, a demnitarilor statului şi a unui public fórte numĕros. Ministrul de justiţiă a ţinut o lungă cuvêntare, la care M. S. Regele *Carol* a rĕspuns, arătând rolul magistraturei, sub scutul căreia se află tóte libertăţile.

Londra, 28 Octomvre. Diarului *„Times"* i-se anunţă din Constantinopole, că în urma cercetărilor făcute în palatul Ildiz al Sultanului *au fost puşĭ sub acusă 14 bărbaţĭ dela curte.*

Scirĭ telegrafice.

Viena, 29 Octomvre. Monarchul a sosit astădĭ diminéţă aicĭ.

Viena, 29 Octomvre. *Deputaţii clericalĭ ameninţă, că vor ieşi din clubul Hohenwart, décă nu va fi întărită alegerea lui Lueger ca primar al Vienei.*

Paris, 29 Octomvre. *In camera francesă* socialistul *Rouanet* făcù interpelare în cestiunea *liniei ferate dela Sud.* Camera hotĕrì, ca membrilor din parlament *sĕ le fiă interdis* de-a lua parte la sindicate financiare; apoi se primi propunerea lui Rouanet, care pretinde lămurirĭ şi próvócă pe ministrul de justiţiă sĕ urmărésca tóte în mod amĕnunţit, deóre-ce el e responsabil.

Paris, 29 Octomvre. După-ce fù primită propunerea lui Rouanet, *miniştri părăsiră sala, între aprobările ironice ale stângei estreme, şi merseră la palatul Elysee, unde îşĭ dădură dimisiunea, care fù primită din partea presidentului republicei Faure.*

Paris, 29 Octomvre. *Se crede, că Bourgeois va lua asupră-şĭ formarea noului cabinet.*

Viena, 29 Octomvre. In şedinţa de astădĭ a consiliului comunal, făcêndu-se *alegerea de primar al capitalei, 93 de voturĭ a primit Lueger şi 44 bile au fost albe. Astfel Lueger a fost ales primar al capitalei Viena.*

Literatură.

„Familia," diar beletristic-literar cu ilustraţiunĭ. Anul XXXI. Apare la Oradea-Mare în fiă-care Duminecă şi costă pe an 10 fl. pe 1/2 an 5 fl. pe 1/4 an 2 fl. 70 cr. Pentru România 25 lei pe an. Proprietar redactor şi editor: *Iosif Vulcan.* — Nr. 42 dela 15 Oct. v. c. conţine: Dimitrie Chichindeal, date noue despre viéţa şi activitatea lui (discurs de recepţiune ţinut în Academia Română), de Iosif Vulcan; Cugetărĭ; Gândurĭ, poesiă de Lucreţia Suciu-Rudow; Paserile nóstre cântăreţe, de V. Bumbac; Măgarul lui Buridan, comediă într'un act de Scribe, trad. de N. A. Bogdan; Adunarea din Braşov a Societăţii pentru fond de teatru român; Literatură şi arte; Ce e nou? Oglinda lumei; Moda. Ilustraţiunĭ: Vĕduva lui Stambulow, Cancelist de piéţă în Roma.

DIVERSE.

Papa şi jocul de şah. Jocul de şah este petrecerea favorită a Papei şi silinţele lui în acéstă sciinţă, décă astfel se póte numi, sunt fórte marĭ. Un preot roman, părintele Guila, care are onórea de a juca de ordinar cu Leon XIII, împlinesce acéstă înaltă slujbă de 32 de anĭ. Când cardinalul Pecci se urcă pe tronul pontifical, preotul Guila se afla la Florenţa. El fù chemat la Roma de noul ales şi obţinù o locuinţă în chiar palatul Vaticanului. Indemânarea părintelui Guila la jocul de şah e minunată, dér caracterul sĕu este fórte mânios; el se înfurie adesea tare de tot.

POSTA REDACŢIUNEI.

D-lui S. C. în Craiova. La „loteria de classă" câştigurile pentru cl. 1 s'au tras. Numerile caştigătóre, fiind fórte multe, nu le publicăm; puteţĭ însĕ sĕ ne comunicaţĭ numerii losurilor pentru a-i căuta după lista oficială, in care cas resultatul vi-l vom face cunoscut prin scrisóre.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Octomvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	121.05
Renta de coróne ung. 4%	99.—
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	123.75
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	101.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.75
Bonurĭ rurale croate-slavone	—.—
Imprum. ung. cu premii	162.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	144.50
Renta de hârtie austr.	100 15
Renta de argint austr.	100 60
Renta de aur austr.	120.60
Losurĭ din 1860	152.25
Acții de ale Băncei austro ungară.	1051.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	477 25
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	398.30
Napoleondorĭ	$9.53^1/_2$
Mărcĭ imperiale germane	$58.77^1/_2$
London vista	120.20
Paris vista	47.65
Rente de coróne austr. 4%	100.65
Note italiene	45.15

Cursul pieței Brașov.

Din 28 Octomvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.49	Vênd.	9.52
Argint român.	Cump.	9.44	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.52	Vênd.	9.54
Galbenĭ	Cump.	5.70	Vênd.	5.75
Ruble rusescĭ	Cump.	$129.^1/_2$	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	58.60	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	10.75	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Publicațiune de licitațiune.

Eforia școlelor centrale române gr. or. din Brașov vinde realitatea sa înscrisă în cărțile funduare ale Brașovului Nr. prot. fund. 6459 Nr. top. 6100, 6101, 6110 6102/2 situată în Blumĕna între strada grădinelor, strada cea nouă a fântânei (prin care trece tramvaiul) și strada fabricei; vinde adecă fabrica de oleiŭ dimpreună cu spălătoria de lână, care a fost când-va proprietatea lui Costi Ioan, dimpreună cu tóte acaretele aflătóre pe acéstă realitate, în cale de oferte, și adecă, séu în total pentru suma de cel puțin 40,000, séu, nefăcêndu-se oferte pentru întrégа realitate, în parcele.

Spre scopul vinderei în parcele, întréga realitate s'a împărțit în 16 parcele și o stradă nouă.

Planul de parcelare este depus la administrațiunea acestei „foi" precum și în cancelaria eforiei școlare (edificiul gimnasial) unde sĕ pot vedea și condițiunile de vêndare.

Incât pentru vêndarea în parcele sĕ observă, că de-o cam dată s'a luat în vedere a-se vinde în cale de oferte numai parcelele I—VI.

Ofertele înaintate, carĭ se pot accepta sunt următórele:

Pentru parcela primă, adecă curtea de economiă cu casa, grajd și remisa, de material solid, și șura de lemne, cu estensiunea de 891.76 metri cuadrațĭ, suma de 3500 fl. v. a.

Pentru parcela II adecă fosta fabrică de uleiŭ cu două caturĭ din material solid cu estensiune de 1559.40 m. suma de 5000 fl.

Se observă, că acéstă clădire, cu puțină jertfă sĕ póte schimba în casă de închiriat cu 2 caturĭ și 7 locuințe, carĭ avênd în vedere lipsa de locuințe bune în Blumĕna, ar putea aduce ca chirii suma de 1800 fl. v. a. bruto pe fiă-care an.

Pentru parcela III cu estensiune de 1088.42 m. suma de 1700 fl. v. a.

Pentru parcela IV în estensiune de 1441.68 m. dimpreună cu casa pentru grădinar, suma de 2400 fl. v. a.

Pentru parcela V în estensiune de 1167.9 m. suma de 1800 fl. v. a.

Pentru parcela VI cu estensiune de 1348.5 m. suma de 2700 fl. v. a.

Oferte mai micĭ nu se vor considera.

Numitele parcele, afară de I și II sĕ vĕnd eschisiv spre a se clădi acolo ville și case de locuit pentru familiă; clădirĭ pentru scopurĭ de industrie și comerciu sunt eschise tot-de-odată; se statoresce, că cumpĕrătorii parcelelor III, IV, V și VI sunt datorĭ în termin de doi anĭ a ḑidi pe parcelele cumpĕrate ville séu case pentru familiile lor, fiind-că la din contră vor perde prețul plătit luându-li-se parcelele cumpĕrate.

Parcela I póte rĕmânea și mai departe curte de economiă, éră parcela II, adecă fabrica de uleiŭ, se póte schimba în casă cu locuințe de închiriat.

Eforia își reservă espres dreptul de-a accepta unul séu altul din ofertele întrate fără considerare la prețul oferit, după cum va afla de bine.

Fiă-care oferent are sĕ depună de-odată cu predarea ofertului un vadiu de 10% a sumei oferite, éră Eforia este datóre a da chitanță despre vadiu.

Ofertele cel mult până **în 15 Noemvre 1895 stil nou**, sunt a-se adresa subscrisei eforii, éră eforia este datóre de a încunosciința pe oferent în termin de 15 ḑile, decă ofertul sĕu este primit séu respins; în casul din urmă tot de odată a înapoia respectivului oferent și vadiul.

Jumĕtate din preț póte rĕmânea cumpĕrătorul dator, întabulându-se acéstă sumă pe parcela cumpĕrată cu drept de ipotecă pe lângă interese anuale de 6%.

Condițiunile de vêndare sĕ pot ceti în Cancelaria eforială.

Eforia școlelor centrale române ort. rĕs. în Brașov

804,2—3

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombre 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Trenú mixtu	Tren accel.	Tren accel.	Trenu de persón.
10 —	8.05		8 05	2 15	pl.	Viena	sos.	1.55		1 55	7.20	6.25
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.25	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.12		Szolnok		3.27		5.23	11.44	4.43
1.33	5.48	8.00	11 33	12.48		P. Ladány		1.19		3.46	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare	pl.	11.04		2 26	8.43	11.32
3.58	7.15		2.06	2.20	pl.		sos.	10.44		2.19	8.38	11.17
4.38	7.43		3 03	2.50		Mezö Telegd		10.07		1.52	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3 26		Rév		9.30		1.26	7.46	10.08
5.43			4 06			Bratca		9.10				9.50
6.32	9.07	2.52	4.53	4 17		Ciucia		8.32		12.47	7.08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54		12.17	6.39	8.37
8.07		5.05	6.24			Ghârbău		6.54				7.37
8 34	10 37	6.14	6 59	5 55	sos.	Clușiu	pl.	6.13		11.01	5.23	7.—
8.49		11.10	Tr. mix. 8 40	6.11	pl.		sos.		5.45	10 45	tr. mixt 4.48	6.45
9.06		11.32	9.08	6.27		Apahida			5.18		4.23	6.27
10.12		12 50	10 40	7.27		Ghiriș			3.53	9.23	3.—	5.21
10.42		1 25	11.25	7.50		Cucerdea			3.06	8.49	2.20	4.47
11.01		1.43	11 54			Uioara			2.48		2.—	4.31
11 09		1.52	12.04			Vințul de sus			2.40		1.51	4.24
11.31		2.18	12.34	8.17		Aiud			2.11	8.23	1.23	4.03
11.48		2 40	1.—	8.33	sos.	Teiuș	pl.		1.45	8.06	12.54	3.42
12.25			1 40	8.38	pl.		sos.		1.10	7.59		2.49
12.52			2.17			Creciunel			12.39			2.24
1.06			2.35	9 09		Blașiu			12.24	7 30		2.10
1.37			3.14			Micăsasa			11.48			1.38
1.52			3.34	9.42	sos.	Copșa-mică	pl.		11.29	6 56		1.18
2.13			3 49	9.44	pl.		sos.		11.14	6 54		1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaș			10.55	6.41		12.46
3 04			4 48	10 22		Elisabetopol			10.21	6 20		12.16
3.40			5 27	10.51		Sighișóra		Numa vinerea comunică.	9.42	5.53		11.39
4.03			6 10	11.12		Hașfalĕu			9.12	5.32		11.17
5 34			7.50	12.26		Homorod			7.45	4 27		10.02
6 12			8.30	12.58		Agoștonfalva			7.02	3.53		9.22
6.41			9.03	1.15		Apața			6.36	3.37		8.57
7.16	Tren de person.	Tren mixt	9.38	1.34		Feldióra			5.58	3 16	Tren de persón.	8.23
8.—			10.25	2.09	sos.	Brașov	pl.		5.08	2.45		7.43
	3.55	11.—		2 19	pl.		sos.	7.01	5.20	2.18	9.08	
	4 40	12.26		3.01		Timiș		6.—	4.14	1 42	8.28	
	5.10	1 11		3.31		Predeal		5.11	3.32	1.12	8.01	
	12 00	8 30		9.30	sos.	Bucuresci	pl.		9.15	8.35	3.15	

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenu mixtu	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu mixtu.
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoșŭ		7.03	1.58	7.43	12.32
4 07	9.37	4.37	10.23		Cipĕu		6.24	1.19	6.55	11.43
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oșorheiu	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs.	pl.		7.49	3.25	8:25

Ghirișŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtu	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenu mixtu	trenu mixtu	trenu de persón.
7 33	11 —	4.—	10.21	Ghiriș	5.10	10 30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.41	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de person.	Tren mixt	trenŭ de persón.	trenu mixtu				trenu mixtu	Tren mixt	trenu de persón	trenu de person.
2.20	4 45	11.34	7.10	pl.	Copșa mică	sos.	9.34	3.39	6.20	12.35
3.57	6.35	1.03	8.50		Ocna		8.11	2.01	5.12	11.01
4.19	7.01	1.25	9.15	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	1.31	4 49	10.30
4 36	în tótă Marța și Vinerea		1.46	pl.		sos.	7.28	în totă Marța și Vinerea		8 33
6.16			3.31		Avrig		6.02			6.54
8.42			6.08	sos.	Făgăraș	pl.	3.28			4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenu mixtu	trenu mixtu	trenŭ mixtu	trenu mixtu		trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zêrnești

trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu		trenu mixtu	trenŭ mixtu	trenu mixtu
8.35	4.55		Brașov	7.36	1.29	
10.28	6.36		Zêrneștĭ	6.06	12.05	

Mureș-Ludoș — Bistrița

4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș		6.46	7.21	Numai Vinere circulă
5 03	10.28	5.35	Zau		5.49	6.24	
6 48	Numai Luția comunică 12 41	N. Marța comunică	Țagu-Budatelicŭ		Circula numai Marța	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie			3.44	8.46
8 33	3.02		Lecința			2.48	7.43
9 07	3 41		Ș.-Maghiăruș			2.01	6.52
9.59	4.55		Bistrița			1.16	5.55

Arad — Timișóra

6.20	11.30	5.-	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timișóra	8.20	1.12	8.15
1.26	7.38	12.33	Segedin	5.—		5.59

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtu	trenŭ mixtu		trenŭ mixtu	trenŭ mixtu
5.30	1.36	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9 20
5.43	1.49	„ Selemberk „	6.57	9 07
6.06	2.12	„ Cisnădie pl.	6.36	8.46

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtu		trenŭ mixtu	trenŭ mixtu
3 22	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
4.14	11.48	Hașfaleu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.